

Az egyedi szennyvíztisztító berendezésekre vonatkozó jogi környezet:

72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról

Egyedi szennyvíztisztító kisberendezés alkalmazásának engedélyeztetése esetén a helyi jegyző az illetékes a szennyvízkezelő berendezések által kibocsátott tisztított víz elhelyezésének engedélyezésében, (másodfok a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve), amennyiben:

- a szennyvíztisztító berendezés CE megfelelőségi jelöléssel rendelkezik, és
- a tisztított víz befogadója nem felszíni víz, és
- a kibocsátás a 500 m³/év mennyiséget nem haladja meg, és
- kizárólag házi, kommunális szennyvíz elszikkasztását szolgálja a létesítmény,

minden más esetben a szennyvíztisztító berendezés létesítését az illetékes vízügyi felügyelet engedélyezi, másodfokú hatóság ebben az esetben az Országos Környezet-és Vízügyi Főfelügyelőség.

Szennyvíz elszikkasztását szolgáló létesítmény akkor engedélyezhető, ha

- az ingatlan mentén a szennyvízelvezető törzshálózat még nem épült ki, vagy az ingatlanok a megvalósított közműbe történő bekötése – a megvalósítás műszaki költségeihez képest – aránytalanul nagy költséggel jár, továbbá
- a szikkasztásra a talaj alkalmas, a talajvízháztartást kedvezőtlenül nem befolyásolja a talajt, a talajvizet, egyéb felszín alatti vizet vagy más befogadót károsan nem szennyez, és elszennyeződéssel nem veszélyeztet, valamint
- -a szennyvíz elhelyezése vízgazdálkodási, közegészségügyi, környezetvédelmi vagy egyéb érdeket nem sért, és megfelel az építmények kialakítására és elhelyezésére vonatkozó jogszabályoknak.

A szennyvízkezelő létesítményekre vonatkozó kiadott engedélyekről az eljáró hatóságnak nyilvántartást kell vezetnie (ez a későbbi csatorna beruházásoknál is fontos, hogy pontos információ legyen arról, hol került már megoldásra a szennyvízkezelés.)

Az I. számú melléklet szerint az egyedi szennyvíztisztító berendezés a III. felügyeleti kategória tartozik. Ebben az esetben az engedélyt kiadó szerv (helyi jegyző vagy a felügyelőség) állapítja meg a felülvizsgálatok szükségességének gyakoriságát, mely általában 5 év.

147/2010 Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról

Ebben a jogszabályban található meg a következő értelmezések:

- egyedi szennyvízkezelés: olyan egyedi szennyvízkezelő létesítmények alkalmazása, amelyek legalább 1, legfeljebb 50 lakosegyenérték szennyvízterhelésnek megfelelő települési szennyvíz tisztítását, végső elhelyezését, illetve átmeneti gyűjtését, tárolását szolgálják,
- egyedi szennyvízkezelő berendezés: olyan vízilétesítmény, amely a települési szennyvizek nem közműves, biológiai tisztítását energiabevitel segítségével végzi,
- tisztítómezővel ellátott oldómedencés létesítmény: olyan oldómedencéből és tisztítómezőből álló vízilétesítmény, amely a települési szennyvizek nem közműves elvezetésére és elhelyezésére szolgál, és amely a szennyezőanyagok anaerob lebontását energiabevitel nélkül végzi,
- egyedi szennyvízkezelő létesítmény: az egyedi szennyvízkezelő berendezés és a tisztítómezővel ellátott oldómedencés létesítmény együttesen

A jogszabály tartalmazza, hogy a vízgazdálkodási tevékenység műszaki megoldásának kialakításánál, a vízimunka és vízilétesítmény műszaki tervezésnél milyen terveket és szabályzatokat, továbbá helyszíni adottságokat kell figyelembe venni:

Egyedi szennyvízkezelő létesítmény üzemeltetésére vonatkozó üzemeltetési szabályzatnak a következőket kell tartalmaznia:

- az üzemeltetésért felelős személyre, az üzemrendre (az üzemvitelt és a munkarendet is beleértve),
- a technológiai folyamatokra,
- a karbantartásra,
- az időszakos és rendszeres ellenőrzésekre és vizsgálatokra (monitoring),
- az üzemi és üzemviteli adatok rögzítésére és szolgáltatására,
- a haváriahelyzetek kezelésére,
- a vízilétesítmények záró-, védő- és biztosítóberendezéseinek kezelésére,
- a közcélú vízilétesítmények esetén a közcélnak megfelelő üzemrendre és szükség esetén a közérdek mértékén felüli üzemelési igényekre, az érdekeltek köre, a költségviselőkre, valamint
- érintettség esetén a vízbázisvédelmi intézkedésekre
- vonatkozó előírásokat.

Az egyedi szennyvízkezelő létesítmények üzemeltetése, illetve a vizekbe történő beavatkozás hatásának megfigyelése érdekében mérő- és megfigyelőrendszer (monitoring) kiépítéséről a vízilétesítmény tulajdonosa, működtetéséről az üzemeltető köteles gondoskodni, amennyiben azt az engedélyező hatóság előírja. Az engedélyező hatóság hatáskörébe tartozik, hogy előír-e monitoring rendszert. (Ez elsősorban az egyedi szennyvíztisztítók településszintű vagy településrész szintű létesítésénél indokolt.)

A jogszabály tartalmazza továbbá:

- a szennyvízelvezetésre, -tisztításra és -elhelyezésre vonatkozó általános előírásokat;
- a Települési szennyvízkezelési program fogalmát, illetve, hogy azt az Önkormányzatoknak milyen tartalommal kell elkészíteni;
- mely területek tartoznak az egyedi szennyvízkezelésre lehatárolt területek közé (ezeken a területeken lehetséges az egyedi szennyvíztisztítók programszerű telepítése megfelelő természeti adottságok esetén).

Egyedi szennyvízkezelő létesítmény a felszín alatti vizek védelme szempontjából fokozottan érzékeny területek közül csak azokon a helyeken lehet létesíteni, ahol

- a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló kormányrendelet a tisztított szennyvíz szikkasztását nem tiltja,
- karsztos területek esetén továbbá akkor, ha a karsztvíztest jó kémiai állapotban van és
- a felszínen vagy 10 méteren belül nem találhatóak mészkő vagy dolomit
- képződmények, vagy
- mész- és dolomitmárga képződmények előfordulása esetén ezekre a területekre
- vonatkozóan a települési szennyvízkezelési program készítése során végzett
- vizsgálatok bizonyítják, hogy az elszivárogtatásra kerülő tisztított szennyvíz nem éri el
- a karsztvizet.

Az engedélyező hatóság abban az esetben írhat elő az egyedi szennyvízkezelő létesítését megelőző egyedi vizsgálatot, ha a

- a kibocsátás meghaladja az 500 m³/év mennyiséget, vagy
- a szennyvíz szikkasztása vonatkozásában a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet előírja, melyet lehatárolt vízbázis és védőterülete esetén szükséges figyelembe venni.

Ebben az esetben a vizsgálatot a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről jogszabály 4. számú mellékletében szereplők alapján kell lefolytatni (ez nem azonos a környezeti hatásvizsgálattal).

Egyedi szennyvízkezelő létesítményt akkor lehet létesíteni, ha

- az megfelel a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló miniszteri rendeletben meghatározott előírásoknak, és
- programszerű telepítés esetében az engedélyezési eljárás során a kérelmező mellékeli a felelős szolgáltató üzemeltetésre vonatkozó nyilatkozatát.

Egyedi szennyvízkezelő létesítményt úgy kell létesíteni, hogy az elfolyó tisztított szennyvízből történő mintavétel műszakilag megoldható legyen.

Az új egyedi szennyvízkezelő létesítmények megvalósításával gondoskodni kell a korábban épített szakszerűtlen egyedi szennyvízkezelő létesítmények felszámolásáról.

Egyedi szennyvízkezelő létesítmény üzemeltetése során a tulajdonosnak gondoskodnia kell

- az egyedi szennyvízkezelő létesítmény üzemeltetés feltételeinek biztosításáról,
- az egyedi szennyvízkezelő létesítmény működésének rendszeres, szemrevételezéssel történő napi ellenőrzéséről,
- az egyedi szennyvízkezelő létesítmény megközelíthetőségéről,
- a szükséges karbantartási munkák elvégeztetéséről,
- a keletkező hulladék elhelyeztetéséről, ártalmatlanításáról
- a vízügyi hatóság részére történő adatszolgáltatásról az üzemnapló és az esetlegesen szükséges analitikai vizsgálatok alapján;

Egyedi szennyvízkezelő berendezés üzemeltetése során a tulajdonosnak gondoskodnia kell

- meghibásodás, bűzképződés, tartós habképződés esetén a felelős szolgáltató értesítéséről,
- az üzemnapló rendszeres vezetéséről, a felelős szolgáltatónak, vízügyi hatóságnak történő bemutatásáról.

Egyedi szennyvíztisztító berendezésre nem vonatkozik a jogszabály azon rendelkezése, mely szerint a tisztítómezővel ellátott oldómedencés létesítmény és az egyedi zárt szennyvíztároló tulajdonosának gondoskodnia kell a keletkező hulladék a hulladékgazdálkodásról szóló törvénynek megfelelő módon történő elhelyeztetését és ártalmatlanítását igazoló, tárgyévre és előző évre vonatkozó dokumentumok, számlák őrzéséről!

Egyedi telepítésnél, ha a kibocsátás meghaladja az 500 m³/év mennyiséget, évente mintavételt és analitikai vizsgálatot kell végezni. Programszerű telepítés esetén évente legalább az egyedi szennyvízkezelő létesítmények 20%-ánál a mintavételt és az analitikai vizsgálatot el kell végezni úgy, hogy valamennyi létesítmény legalább 5 évente bekerüljön a mintavételi és analitikai vizsgálati ütemezésbe.

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről

E jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni szikkasztás, illetve időszakos vízfolyásban történő elvezetés esetén.

A rendelet hatálya nem terjed ki a bevezetések és elhelyezések tekintetében a háztartási célú kibocsátásokra.

A jogszabály rendelkezik a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszerének működtetéséről (FAV), tartalmazza, hogy

- a felszín alatti vizeket érinthető szennyező anyagok jegyzékét;

- milyen esetekben kerül besorolásra egy terület a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területként;

- az engedély és az állásfoglalás iránti kérelemnek milyen tartalmi elemei vannak. Ez akkor szükséges, ha engedélyköteles tevékenységről van szó.

A jogszabály meghatározza a minőségi védelem tartalmát, eszközeit.

Tilos – de a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek kivételt jelentenek! - az 1. számú melléklet szerinti szennyező anyagnak, illetve az ilyen anyagot tartalmazó, vagy lebomlásuk esetén ilyen anyag keletkezéséhez vezető anyagnak (K2 besorolásban szerepel a szennyvíztisztítók által tisztított vízben található foszfor, ammónium, nitritek, BOI, KOI):

- felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése,
- bevezetése minden olyan mesterséges tóba, amely közvetlen kapcsolatban van a felszín alatti vízzel,
- mélyművelésű bányában történő elhelyezése, kivéve az ideiglenes jelleggel, a műszaki üzemi tervben az adott nyersanyag bányászatához engedélyezett anyagot,
- a felszín alatti vizek állapota szempontjából fokozottan érzékeny területen a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése, kivéve egyedi szennyvízkezelő berendezésekkel tisztított háztartási szennyvíz bevezetésének a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló kormányrendeletben meghatározott eseteit;

Karsztos területen levő, illetve arra ráfolyó vagy azon átfolyó vízfolyásba vagy időszakos vízfolyásba történő bevezetés – beleértve a tisztított szennyvíz bevezetését is – esetén vizsgálni kell a víz útját.

A feltétlenül szükséges legkisebb mennyiségű szennyező anyag bevezetése felszín alatti vízbe, földtani közegbe – más jogszabályban meghatározott bármely szigorúbb követelmény sérelme nélkül engedélyezhető:

- tudományos kutatási célból a felszín alatti vizek állapotának, mennyiségi és minőségi jellemzőinek feltárására, vagy
- a földtani közeg, illetve felszín alatti vizek megismerését, védelmét, helyreállítását szolgáló célok érdekében, ha olyan kis mennyiségben tartalmaz szennyező anyagot, hogy a bevezetés nyilvánvalóan és bizonyíthatóan nem vezet semmiféle károsodáshoz, vagy
- a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny vagy kevésbé érzékeny területen az olyan alacsony koncentrációban vagy kis mennyiségben, hogy a felszín alatti víz minőségének romlása sem a közeli, sem a távoli jövőben nem következhet be amennyiben a felügyelőség meggyőződött róla, hogy a felszín alatti vízre – különösen annak minőségére – gyakorolt hatás hatékony figyelemmel kísérése megfelelő módon biztosított. A jogszabály hivatkozik a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben található határértékekre:

Ez a jogszabály is kimondja, hogy a biológiai szennyvíztisztító berendezés által kibocsátott tisztított vízben található egyes összetevők elhelyezése, földtani közegbe történő közvetlen bevezetése, felszín alatti vízbe történő bevezetése, beleértve az időszakos vízfolyásokba történő bevezetést is, engedélyköteles tevékenység.

Alapesetben a felügyelőség jogosult a tevékenység engedélyezésére, kivéve, ha külön jogszabály másként rendelkezik.

Az engedély megszerzése céljából elővizsgálatot kell végezni (219/2004. Korm. rendelet 4. számú melléklet szerint), amennyiben nem háztartási célú, 500 m³ éves mennyiséget nem meghaladó kibocsátásról van szó. Ennek keretében vízfolyásba történő bevezetés esetén vizsgálni kell a vízfolyás időszakosságát is.

A 220/2004. (VII. 21.) kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól rendelkezéseit kell alkalmazni abban az esetben, ha a tisztított szennyvíz

élővízbe engedésére kerül; Az időszakos vízfolyások esetén az előzőekben tárgyalt felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004 Korm. rendelet vonatkozik!

A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolását tartalmazza;

A 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelem és mellékleteinek részletes követelményeit tartalmazza. A Vízjogi felügyelőségek ezen rendelet pontjai alapján bírálják el a vízjogi engedély kérelmet;

28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól - a rendelet hatálya háztartási szennyvízkibocsátásra nem terjed ki; - a felszíni vizekbe való bocsátás vagy közcsatornába vezetés esetén

A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. számú melléklete technológiai határértékeket tartalmaz.

Ezen rész előírásai vonatkoznak a 2000 LE-nél kisebb szennyvízelvezetési agglomerációk esetén a természet közeli szennyvíztisztítás*, a kis szennyvíztisztító telepen végzett, illetve egyedi szennyvíztisztító kisberendezéssel végzett szennyvíztisztítás után kibocsátott tisztított szennyvíz minőségére is:

A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik. A melléklet tartalmazza a táblázattal kapcsolatos további kitételeket, és a befogadók területi kategória szerinti lehatárolását.

Magnevezés	Területi kategóriák			
	1. Balaton és vízgyűjtője közvetlen befogadói	2. Egyéb védett területek befogadói	3. Időszakos vízfolyás befogadó	4. Általános védeltségi kategória befogadói
pH	6,5-8,5	6,5-9	6,5-9	6-9,5
Szennyező anyagok	Határérték mg/l			
Dikrotmátos oxigénfogy. KOI _k	50	100	75	150
Biokémiai oxigénigény BO15	15	30	25	50
Összes szerves nitrogén öN _{asv} **	15	30	20*	50
Összes nitrogén**	20	35	25*	55
Ammónia-ammónium-nitrogén**	2	10	5*	20
Összes lebegőanyag	35	50	50	200
Összes foszfor, P _{összes}	0,7***	5	5	10
Coliform szám (i=individuum=egyed) 5	10 i/cm 3	10 i/cm 3	10 i/cm 3	10 i/cm 3

* A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres

** A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.

*** Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.

6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről:

a Vízügyi Felügyelőségek szikkasztás esetén e rendelet 2. és 3/b mellékletei alapján írják elő a kibocsátási határértékeket

A 27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet tartalmazza a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat. A jogszabály a kibocsátásokkal kapcsolatos önellenőrzés módját és nyilvántartását szabályozza. A rendelkezéseket a tisztított víz élővízbe engedése esetén kell figyelembe venni;

123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvíz ellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről - lehatárolt vízbázis és védőterülete esetén szükséges figyelembe venni;

30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról - sajnos a törvényhozó megfeledkezett az egyedi szennyvíztisztítási megoldásokról. Csak a központi szennyvízelvezetéssel foglalkozik;

2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról - tartalmazza, hogy az egyedi kisberendezést szabályszerűen használókat nem terheli a környezetterhelési díj még akkor sem, ha csatorna elérhető, de arra a felhasználó nem köt rá:

A talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz.

Nem terheli díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót, aki külön jogszabályok szerint egyedi szennyvízelhelyezési kislétesítményt, illetve egyedi szennyvíztisztító kisberendezést alkalmaz és a kibocsátás közvetlen környezetében a kibocsátó által létesített megfigyelő objektumban a talajjal kapcsolatban lévő felszín alatti vízben a kibocsátó által évente vizsgált nitrát, ammónium, szulfát, klorid tartalom egyik komponens tekintetében sem haladja meg 20%-kal a 2005. évben, illetve a közcsatorna üzembe helyezését követő hónapban végzett alapállapot felmérés keretében mért értékeket.